

ŽÁKOVSKÉ REVIEW ŠKOLY

TÉMATY PRO STŘEDNÍ ŠKOLY A GYMNÁZIA

TEORETICKÝ BLOK

TÉMA Č. 1	CO JE A CO NENÍ DEMOKRACIE, 1. HODINA	45 MINUT	SŠ_T1_H1
TÉMA Č. 2	SVĚT PODLE ŽÁKŮ, 1. HODINA	45 MINUT	SŠ_T2_H1
TÉMA Č. 3	PŘÍMÁ DEMOKRACIE, 1. HODINA	45 MINUT	SŠ_T3_H1
	PŘÍMÁ DEMOKRACIE, 2. HODINA	45 MINUT	SŠ_T3_H2
TÉMA Č. 4	ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE, 1. HODINA	45 MINUT	SŠ_T4_H1
	ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE, 2. HODINA	45 MINUT	SŠ_T4_H2
TÉMA Č. 5	JAK PROSADIT MYŠLENKU	45 MINUT	SŠ_T5_H1
TÉMA Č. 6	REKAPITULACE	45 MINUT	SŠ_T6_H1

PRAKTICKÝ BLOK

TÉMA Č. 7	ŠKOLA – KDO O ČEM ROZHODUJE	45 MINUT	SŠ_T7_H1
TÉMA Č. 8	ŠKOLA – KDO MÁ O ČEM ROZHODOVAT	45 MINUT	SŠ_T8_H1
TÉMA Č. 9	ŽÁCI: TOHLE CHCEME JINAK, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	SŠ_T9_H1+2
TÉMA Č. 10	TVOŘÍME VIZI, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	SŠ_T10_H1+2
TÉMA Č. 11	OD VIZE K PLÁNU, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	SŠ_T11_H1+2

PREZentační blok

TÉMA Č. 12	JAK NÁŠ PROJEKT PROPAGOVAT, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	SŠ_T12_H1+2
TÉMA Č. 13	PREZENTACE	45 MINUT	SŠ_T13_H1

EVALUAČNÍ BLOK

TÉMA Č. 14	EVALUAČNÍ SETKÁNÍ	45 MINUT	SŠ_T14_H1

Časová dotace pro celý vzdělávací program: 20 vyučovacích hodin o délce 45 minut.

JAK PROSADIT MYŠLENKU

1. HODINA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

HODNOTY

lidská důstojnost a lidská práva – kontextuálně je připomínáno, že potřeby a zájmy lze prosazovat jen v rámci legislativních možností

POSTOJE

občanská uvědomělost

odpovědnost – je podporováno zvažování důsledků jednání

ROZVÍJENÉ KOMPETENCE V TOMTO TÉMATU

DOVEDNOSTI

analytické a kritické myšlení – lektor podněcuje ke kladení reflexivních otázek, jaký smysl mají konkrétní kroky v procesu „prosazování myšlenky“

jazykové a komunikační dovednosti – lektor svým stylem podporuje kompromisní a nekonfliktní diskuse

ZNALOSTI A KRITICKÉ POROZUMĚNÍ

aktivita prohlubuje znalost rolí jednotlivých aktérů reprezentujících různé typy moci v demokratickém procesu

umožňuje porozumění procesu prosazování zájmů a legislativního procesu (funkce parlamentu)

Zdroje:

Kompetence pro demokratickou kulturu [online],
URL: <http://www.obcanskevzdelavani.cz/publikace>.

Core Competencies in Civic Engagement [online],
URL: <https://www.merrimack.edu/live/files/160-core-competencies-in-civic-engagement>.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM:

ŽÁKOVSKÉ REVIEW ŠKOLY

(STŘEDNÍ ŠKOLY A GYMNÁZIA)

TÉMA 5:

JAK PROSADIT MYŠLENKU

1. HODINA

CÍL HODINY

Žáci se naučí rozlišovat jednotlivé fáze procesu prosazení myšlenky do podoby platného zákona.

POMŮCKY

- Prezentace SŠ_T5_H1Prezentace
- Dokument SŠ_T5_H1Průvodce metodikou
- Dokument SŠ_T5 Pracovní list
 - **NÁVOD NA TISK:** 1 kopie ve formátu A4 pro každého žáka
- Fotografie stromu kompetencí se správně umístěnými odpověďmi z 1. hodiny tématu č. 2 Svět podle žáků (fáze 4).

FÁZE 1: REKAPITULACE PŘEDCHOZÍ HODINY

DOBA TRVÁNÍ:

max. 5 minut

CÍL:

Reflexe zkušenosti s procesem zastupitelské demokracie, kontrola vypracování myšlenkových map (principy, výhody a nevýhody zastupitelské demokracie).

METODA:

Diskuse

! TIP NA ÚVOD:

- Lektor ověřuje, zda žáci správně rozumějí pojmům, které v hodině zazní, případně je dovysvětlí: **kompetence, ministerstva, ministr**.
- Lektor neváhá žáky chválit za jakoukoliv reakci. Žáci se pak nebojí projevovat.
- Zaměření a smysl programu – tj. orientace v demokratickém systému ČR a pochopení, jak prosadit vlastní zájmy – lektor s žáky opakuje v úvodu každé hodiny spolu s představením její specifické náplně.

POSTUP:

1. Lektor požádá žáky, aby si vzpomněli, co bylo tématem předchozí hodiny. Dotazuje se do pléna:
 - **Jaké jsou výhody, nevýhody a principy zastupitelské demokracie?**
2. Lektor představí náplň dnešní hodiny – jak uvést návrh či nějakou myšlenku do praxe za využití principů zastupitelské demokracie, tj. jak reálně funguje řízení státu.
3. Lektor rozdá žákům vytištěný dokument **SŠ_T5 Pracovní list** a vysvětlí jim, že mají k dispozici Pracovní list k tématu č. 5, který jim usnadní orientaci v programu. V něm najdou důležité informace i podněty k vlastním úvahám. Pracovní list si mohou vyplnit po skončení výuky, a připomenout si tak všechno, co v průběhu výuky zažili a co se dozvěděli. Tento pracovní list je určen pro jednu vyučovací hodinu.

FÁZE 2: JAK PROSADIT MYŠLENKU

DOBA TRVÁNÍ:

max. 25 minut

CÍL:

Provést žáky procesem od stádia vzniku myšlenky po její uvedení do praxe.

METODA:

Diskuse, brainstorming, prezentace.

POSTUP:

1. Lektor spustí prezentaci SŠ_T5_H1 **Prezentace (slide 2)**
2. Lektor poznamená, že v úvodu programu žáci hlasovali, jak by vypadal svět podle žáků. Jedna z věcí, na níž se shodla většina žáků, byla myšlenka, že by občané měli sami rozhodovat o tom, co z daní, které odvádí, bude financováno.
3. Lektor uvede, že cílem dnešní lekce je ukázat žákům, **co vše je potřeba udělat**, aby se tato myšlenka uvedla do praxe.

VARIANTA:

Lektor může použít libovolnou myšlenku, na které se shodli žáci v průběhu hlasování o podobě světa podle žáků (téma č. 2, hodina č. 1, fáze 2). Bude nicméně nutné přepracovat prezentaci, která proces uvedení do praxe demonstruje právě na tomto případě.

4. Lektor diskutuje s žáky o úrovni, na níž se o daném návrhu rozhoduje. Klade následující otázky:
 - Jaké máme vlastně úrovně rozhodování o věcech veřejných (náповěda: např. škola, město, kraj, stát)?
 - O jakých návrzích se rozhoduje na kterých úrovních?
 - Na jaké úrovni se bude rozhodovat o vašem návrhu a proč?
5. Po diskusi lektor konstatuje, že o návrhu se bude rozhodovat na úrovni parlamentu (je nutná změna zákona).
6. Lektor promítne **slide 3** z prezentace a položí žákům otázku:
 - **Co všechno je potřeba udělat, aby byl návrh uveden do praxe? Jak toho docílit?**
7. Žáci hledají odpověď na předchozí otázku, říkají návrhy (brainstorming). Lektor poté vysvětlí, že celý proces má dvě základní části:
 - A. Nutná je změna zákona (zákon je v rukou orgánů, které disponují ZÁKONODÁRNOU MOCÍ).

B. Poté je nutné zákon uvést do praxe (zákon je v rukou orgánů, které disponují VÝKONNOU MOCÍ).

8. Lektor diskutuje s žáky, jak funguje ZÁKONODÁRNÁ MOC a kdo ji představuje, tedy jak se mění zákon. Klade otázky:

- **Kdo mění zákon?**
 - **Odpověď:** PARLAMENT.
- **Jak?**
 - **Odpověď:** předkladatel zákona musí mít nadpoloviční většinu hlasů.
- **Jak získat nadpoloviční většinu hlasů?**
 - **Odpověď:** např. vyhrát ve volbách, získat pro návrh podporu dalších stran, vyměnit podporu dalších stran pro návrh za podporu jejich návrhu atd.).

9. Lektor promítne **slide 4** z prezentace a na jeho základě vysvětluje žákům, co je PARLAMENT a kdo všechno má zákonodárnou iniciativu (tj. právo navrhovat zákony – poslanci parlamentu, senátoři, vláda a krajská zastupitelstva).

10. Lektor promítne **slide 5** z prezentace a uvede, že poté zákon podepisuje PREZIDENT.

11. Lektor oznámí, že s podpisem prezidenta nastupuje fáze uvádění zákona do praxe. Promítne **slide 6**.

Lektor diskutuje s žáky, jak funguje VÝKONNÁ MOC a kdo ji představuje (**slide 7**). Klade otázky:

- **Kdo zavádí zákon do praxe?**
 - **Odpověď:** VLÁDA.
- **Jak?**
 - **Odpověď:** dle „prováděcích předpisů“, což jsou NAŘÍZENÍ VLÁDY, VYHLÁŠKY MINISTERSTEV atd.).

FÁZE 3:

CO KDYŽ JE ZÁKON ŠPATNÝ?

DOBA TRVÁNÍ:

max. 10 minut

CÍL:

Seznámit žáky se soudní mocí jako třetí oddělenou a nezávislou mocí, fungující jako korektivní mechanismus k moci zákonodárné a výkonné.

METODA:

Prezentace, diskuse

POSTUP:

1. Lektor oznámí, že se může stát, že i zákon, který byl schválen Parlamentem a podepsán prezidentem, může být špatný – může třeba porušovat lidská práva garantovaná Ústavou.
 - Lektor se ptá žáků, zda je napadá nějaký zákon či hlasování, u něhož by mohlo být podezření, že odporuje Ústavě.
 - Lektor se ptá, zda žáci vědí, jak se řeší situace, kdy má někdo pocit, že je zákon špatný, že odporuje ústavě či porušuje lidská práva?
2. Lektor promítne **slide 8** z prezentace a diskutuje s žáky, v čem může být toto hlasování problematické. Lektor může připomenout otázku v referendu o zřízení vesnice pro lůzu (SŠ_T3_H1).
3. Lektor oznámí, že soulad sporného zákona či hlasování s Ústavou zkoumá ústavní soud.
4. Lektor promítne **slide 9** a vysvětlí žákům, že NEZÁVISLÉ SOUDY (SOUDNÍ MOC) jsou třetím KLÍČOVÝM pilířem demokracie.
5. Lektor se žáků ptá, zda rozumějí symbolice na obrázku, případně ji vysvětluje:

Postava ženy: římská bohyně Iustitia (Spravedlnost);

Váhy: představují nástroj, kterým se spravedlnost rozhoduje (ANO/NE);

Meč: představuje moc, kterou spravedlnost vykonává;

Páska přes oči: představuje nestrannost, s jakou rozhoduje.

*Obrázek z Freepik.com

FÁZE 4:

REKAPITULACE HODINY

DOBA TRVÁNÍ:

max. 5 minut

CÍL:

Usadit poznatky žáků o rolích jednotlivých aktérů reprezentujících různé typy moci v demokratickém procesu.

METODA:

Diskuse

POSTUP:

1. Lektor klade žákům následující otázky:
 - Jakou roli má Parlament v uvedení návrhu, aby se **mohli občané sami rozhodovat, co bude financováno z jejich daní**, do praxe?
 - Co je potřeba, aby návrh v Parlamentu prošel?
 - Jakou roli má v tomto procesu prezident?
 - A jakou vláda?
 - Co když bude zákon odporovat Ústavě? Kdo to posoudí a zruší?
 - Proč je moc rozdělená mezi zákonodárnou, výkonnou a soudní?
Co hrozí, pokud by se veškerá moc koncentrovala jen v jednom místě?
2. Lektor oznámí, že příští hodina se bude věnovat rekapitulaci poznatků z doposud uskutečněných hodin a bude mít charakter soutěže.

5 M

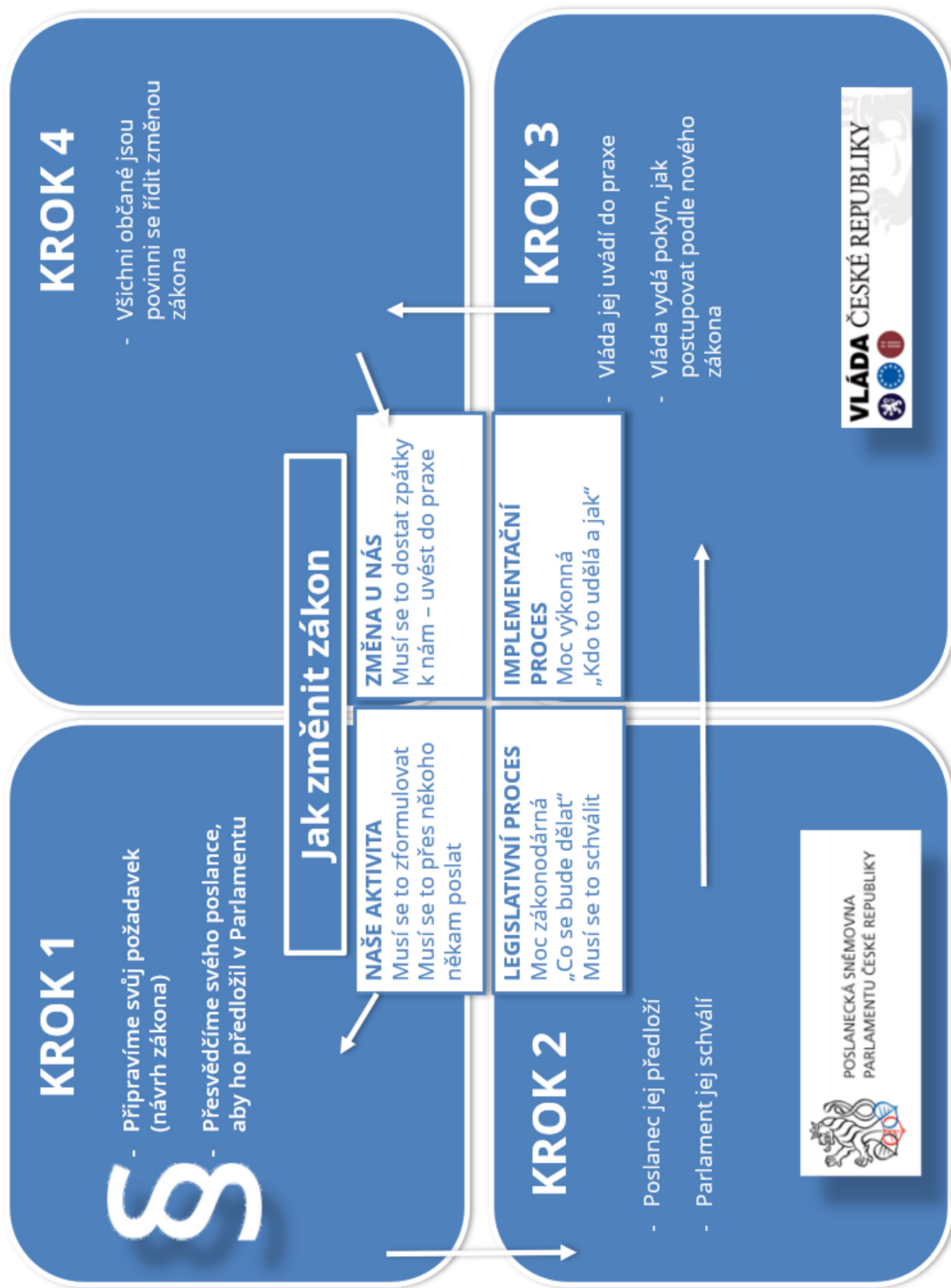
25 MIN

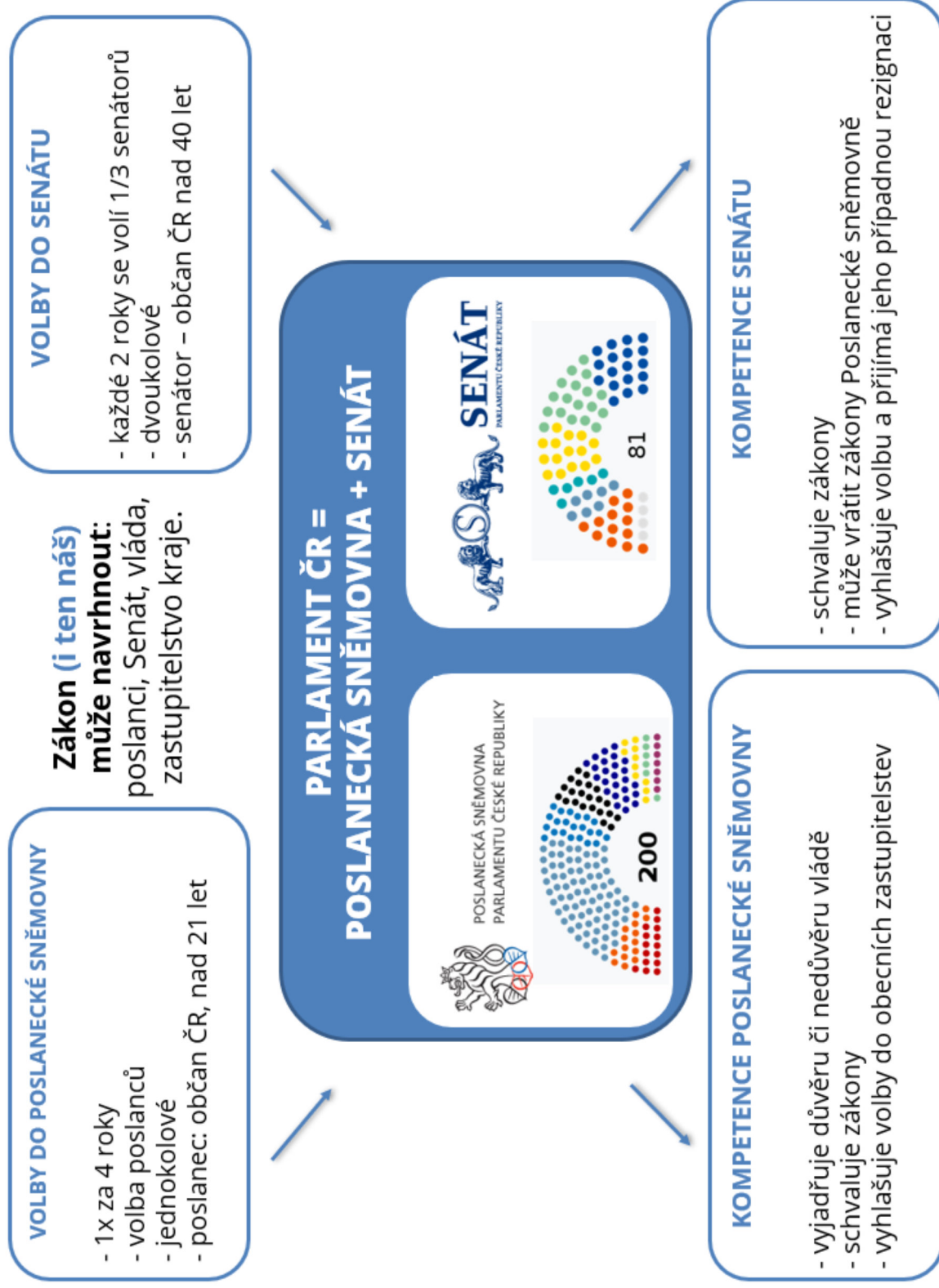
10 MIN

5 M

PRACOVNÍ LIST Č. 5:

JAK PROSADIT MYŠLENKU

PREZIDENTSKÉ VOLBY

- 1 x za 5 let
- přímá volba občany
- dvoukolové

TAK, A TEĎ JEŠTĚ NESMÍME
DOSTÁT VETO OD PREZIDENTA

PREZIDENT ČR**KOMPETENCE
PREZIDENTA:****BEZ SOUHLASU PREMIÉRA**

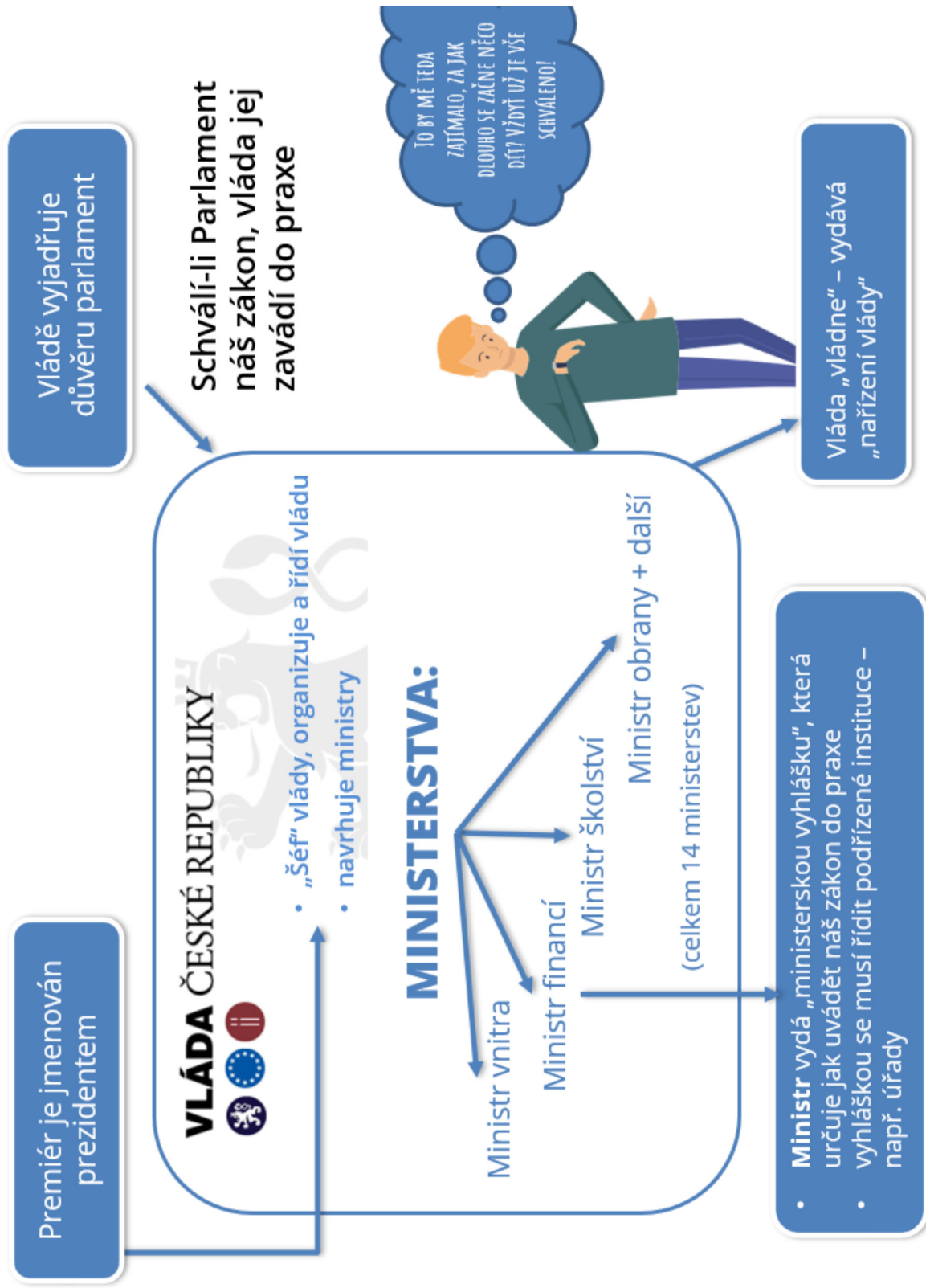
- podepisuje schválené zákony (má právo veta, tj. vrátit zákon Parlamentu. Ten ho musí přehlasovat
- jmenuje a přijímá demisi premiéra a členů vlády
- jmenuje předsedy Nejvyššího a Ústavního soudu

SE SOUHLASEM PREMIÉRA

- vyhlašuje volby
- jmenuje soudce
- uděluje vyznamenání
- vyhlašuje amnestii
- jmenuje rektory atd.

*ilustrace od [macrovector](http://macrovector.com) - www.freepik.com

SŠ_T5 – PRACOVNÍ LISTY

Tentokrát ses dozvěděl/a, jak prosadit svůj nápad do podoby zákona. Je to podle tebe snadné, nebo naopak náročné, prosadit změnu zákona? Proč si to myslíš?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Víš o nějakém zákoně, který v poslední době vznikl nebo se změnil? Kdo o to nejvíc usiloval a proč?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Který zákon bys chtěl/a změnit a proč?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

